

Nieuwe onderzoeksaanvraag

Het VON-bestuur heeft een aanvraag voor kortlopend onderwijsonderzoek ingediend bij de Landelijke Pedagogische Centra (KPC, APS en CPS). De aanvraag is ingediend samen met de VDN, opdat de kans op honorering groter is; bovendien had de VDN eerder een aanvraag op vergelijkbaar terrein ingediend, waarop deze aanvraag aardig aansluit. De aanvraag is ingediend naar aanleiding van het verzoek van een VON-lid van vorig jaar. Hieronder laat ik de belangrijkste gegevens met betrekking tot de onderzoeksaanvraag volgen. Het is nog niet bekend of de aanvraag in uitvoering genomen wordt.

Op welke vraag moet het onderzoek een antwoord geven?

Hoe richten scholen voor havo en vwo het schoolexamen Nederlands gedocumenteerd schrijven in? Welke keuzen maken zij bij die inrichting en bij de voorbereiding op dat examen? Wat beschouwen zij hierbij als winst ten opzichte van de oude examenregelingen en wat zijn ervaren knelpunten? Hoe verhouden zich de keuzen ten opzichte van vakdidactische inzichten en ontwikkelingen? De aanvragende verenigingen stellen zich voor dat in ieder geval een aantal separate beschrijvingen (als uitgangspunt voor de beschrijving) deel uitmaken van het antwoord.

Toelichting

Het schoolexamen Nederlands gedocumenteerd schrijven kent zogenaamde handelingsdelen en een toets. De handelingsdelen vormen tezamen het schrijfdossier; de samenstelling van dit dossier vormt de voorbereiding op de toets, het schoolexamen zelf. Het schrijfdossier moet een leerling 'naar behoren' hebben afgerond, wil hij mogen deelnemen aan de toets. De methoden taalvaardigheid die er voor Nederlands ontwikkeld zijn, bieden de scholen voldoende ondersteuning waar het gaat om de totstandkoming van de handelingsdelen, de inrichting van het schrijfdossier. Zij laten de docent echter min of

meer in de steek waar het gaat om inrichting van het schoolexamen, de toets. Een beschrijvend onderzoek naar de schoolexamenpraktijk van het havo (1999-2000 op de proefscholen, 2000-2001 en 2001-2002 op alle scholen) en het vwo (2000-2001 op de proefscholen, 2001-2002 op alle scholen) zou veel docenten tot steun kunnen zijn bij de verder ontwikkeling van het schoolexamen gedocumenteerd schrijven, zeker nu schrijfvaardigheid niet langer in het centraal examen is opgenomen en inhoudelijke discussie over de vormgeving van dit vakonderdeel niet vanzelfsprekend vanuit CITO of CEVO valt te verwachten.

Hoe worden de resultaten gebruikt?

De resultaten moeten op de een of andere wijze ter beschikking worden gesteld van docenten Nederlands in het voortgezet onderwijs. Ze moeten hun ideeën aanreiken via publicatie. Beide aanvragende verenigingen beschikken over een tijdschrift dat aan de resultaten aandacht kan schenken. Daarnaast kunnen de resultaten onderwerp zijn van een onderdeel van de jaarlijkse conferentie 'Het Schoolvak Nederlands' (de HSN-conferentie).

Schooloverstijgende karakter: wie kunnen ook van de resultaten profiteren en hoe?

Zoals gezegd heeft de onderzoeksvraag zelf al een schooloverstijgend karakter, aangezien het vraagt naar een staalkaart van de praktijk van verscheidene scholen.

Overige relevante informatie

De onderzoeksvraag sluit aan bij een eerder door de LPC verricht onderzoek (projectnummer 98.1.2.III) naar schrijfvaardigheid bij Nederlands. De resultaten van dit onderzoek zijn gepubliceerd in: K.M. Stokking, *Ontwikkeling en beoordeling van schrijfvaardigheden; aanwijzingen en suggesties voor docenten Nederlands rond het werken met het 'schrijfdossier' in de Tweede Fase*. Utrecht, 2000. Universiteit Utrecht. ISOR-rapportnummer 00.07.